

Varkens houden in het uitgestrekte Australië

Ina Enting

Varkenshouderij en Australië¹⁾. Je zou de koppeling niet zo snel leggen. In de statistieken van de Australische equivalent van het ministerie van LNV wordt de varkenshouderij ook niet eens genoemd. In vergelijking met de vleesproductie door runderen en schapen is de varkensvleesproductie marginaal. Maar met name West-Australië heeft grote plannen om de varkenshouderij te stimuleren. Zij ziet een goede toekomst voor export van hoog kwalitatief vers vlees naar de groeiende Aziatische markt. De sector moet hiervoor nog wel in omvang toenemen; het vakmanschap moet op een hoger peil. Buitenlandse varkenshouders zijn welkom om dit proces te versnellen.

¹⁾ Dit artikel is geschreven naar aanleiding van bedrijfsbezoeken tijdens het congres van de International Farm Management Association in de zomer van 2003 in Perth.

West-Australië: uitgestrekt maar in het voordeel

West-Australië (WA) is één van de zeven staten van Australië. WA beslaat 33 % (2,5 miljoen km²) van het oppervlakte van Australië. In totaal wonen er 1,9 miljoen mensen, waarvan 1,5 miljoen in de wijde omgeving van de hoofdstad Perth. Qua varkenshouderij is WA in het voordeel ten opzichte van de rest van Australië: een omvangrijke lokale graanproductie, relatief goede watervoorzieningen, relatief goedkoop land variërend van 1.000 tot 1.600 AUD (1 AUD = € 0,59) per hectare, en, op steenworpafstand van de Aziatische markt. Met name dit laatste speelt een grote rol. WA zit dicht bij de Aziatische markt dan Europa, de Verenigde Staten of Brazilië !

Kleine varkenssector met groeipotentie

Om een speler in op de markt naar van Azië te worden, moet de sector nog wel groeien. Op dit moment omvat de varkensstapel een kleine 36.000 zeugen (12 % van de totale Australische varkensstapel). De gemiddelde bedrijfsomvang is 100 zeugen. Er is echter een twintigtal grotere zeugenbedrijven met meer dan 1.000 zeugen per bedrijf; de resterende bedrijven zijn dus klein van omvang. De totale varkensvleesproductie bedroeg in 2001 ongeveer 38.000 ton, waarvan ongeveer 10 % werd geëxporteerd naar Azië. Deze export groeit jaarlijks, mede door dierziekte-uitbraken en voedselschandalen in Korea en (in mindere mate) in Europa. Tweederde van het exportvolume wordt als vers gekoeld vlees onder de merknaam 'Airpork' in Singapore afgezet. Andere belangrijke afzetmarkten zijn Japan en Hong Kong. Door de groeiende export en een toenemende binnenlandse consumptie kan WA niet aan zijn eigen behoefte voldoen. Diepgevroren varkensvlees wordt nu geïmporteerd. Deze ontwikkelingen bij elkaar opgeteld geven aan dat er mogelijkheden zijn voor uitbreiding van de varkenssector in WA.

Gezondheidsstatus als grootste goed

De varkenshouderij in WA is vrij van veel ziekten (b.v. Abortus blauw, Aujeszky, Influenza en Circo) en hanteert een strikt quarantaineregime aan de grenzen om dat zo te houden. De productierandvoorwaarden liggen in het verlengde hiervan en zijn sterk gericht op gezondheidsmanagement op het bedrijf, waarborging van productkwaliteit en voedselveiligheid. De hoge gezondheidsstatus is het grootste goed van de WA varkens-

houderij en maakt het makkelijker om naar bepaalde landen te kunnen exporteren. Milieu en welzijn zijn (nog) van minder belang voor de productie.

Om eventuele kringlopen van bedrijfsgebonden ziekten te doorbreken, worden er op dit moment met name gespecialiseerde vermeerderings- en vleesvarkensbedrijven gestart (multi-site productie genoemd). Het aantal gesloten bedrijven neemt af.

WA Pig Skills Centre, leer- en onderzoeksbedrijf voor varkenshouders en studenten.

De dek-wachtstal en de kraamstal zijn geïsoleerd en worden mechanisch geventileerd.

De drachtige zeugen worden in groepshuisvesting op stro in shelters gehouden.

Tekort aan vakmanschap

Hoewel alle condities voor een hoge productiviteit aanwezig zijn, ontbreekt het de West-Australiërs aan voldoende gekwalificeerde arbeid om er daadwerkelijk uit te halen wat er in zit. Het gemiddeld aantal gespeende biggen per zeug per jaar ligt ongeveer drie biggen lager dan in Nederland. En met een vervangingspercentage oplopend tot boven 60 % worden veel onnodige kosten gemaakt. Ook de groei bij vleesvarkens blijft enigszins achter bij wat verwacht mag worden (Pig Stats 2002)². Het warme zomerklimaat heeft wel invloed op de technische prestaties, maar verklaart niet het grote verschil. Met een opbrengstprijs die tot voor kort ruim boven de kostprijs lag waren er ook onvoldoende prikkels om de cijfers te verbeteren.

WA Pig Skills Centre

Voor de export is het voor de WA varkenssector noodzakelijk om de technische prestaties te verhogen. Op initiatief van de brede gehele varkenskolomsector is daarom in 2000 een leer-annex onderzoeksbedrijf opgezet: WA Pigs Skills Centre.

Het leerbedrijf heeft een omvang van 250 zeugen en werkt met een vierweeks-productiesysteem. De huidige bedrijfsleider is niet tevreden over dit systeem, omdat de verdeling van de benodigde arbeid over de weken niet evenredig is. Dit artikel is geschreven naar aanleiding van bedrijfsbezoeken tijdens het congres van de International Farm Management Association in de zomer van 2003 in Perth. Het drieweeks-productiesysteem was bij de betrokkenen niet bekend.

De dek-wachtstal en de kraamstal zijn geïsoleerd en worden mechanisch geventileerd. Dit vermindert het effect van seizoensinvloeden op de vruchtbaarheid van de zeugen.

De kraamstal kan door de mechanische ventilatie tevens in de zomer gekoeld worden. De drachtige zeugen worden in groepshuisvesting op stro in shelters gehouden. Deze shelters worden in een oost-west richting gebouwd, zodat de zon alleen in de vroege ochtend direct naar binnen kan schijnen. Om dit in de zomer te voorkomen wordt vaak nog een scherm voor de oost-opening geplaatst. De biggen worden op 18-23 dagen gespeend en tot een leeftijd van 10 weken in shelters gehuisvest. Daarna worden ze aan vleesvarkensbedrijven verkocht, waar ze doorgroeien tot circa 100 kg voor baconproductie. Mest afzetproblemen zijn er niet. De mest wordt onder de stallen opgevangen en iedere twee weken afgelaten. De dunne en de dikke fractie worden vervolgens gescheiden. De dunne fractie wordt opgeslagen in open bassins in de buurt, waar het uiteindelijk verdampt. Dikke fractie wordt uitgereden op het land. Stroresten worden afgezet via een contract met een composteerder.

Hogerop komen

Door middel van het scholen van de eigen varkenshouders op het leerbedrijf en het aantrekken van buitenlandse varkenshouders, denkt WA de varkenssector naar een hoger plan te tillen. Dit biedt dan mogelijkheden om Aziatische exportmarkten te winnen en te behouden.

² www.australianpork.com.au (uitgever van Pig Stats 2002)